

Razvoj veterinarske medicine i moderni trendovi dobrobiti životinja

Moje ime je Sunčica Ana Veldić, radim kao doktorica veterinarske medicine u veterinarskoj ambulanti male prakse u Zagrebu. Imam položen državni stručni ispit za veterinarskog inspektora i završen poslijediplomski specijalistički studij kirurgije, oftalmologije i stomatologije s anesteziologijom.

U posljednjih dvadesetak godina u veterinarskoj medicini fokus se preusmjerio s liječenja životinja za hranu prema liječenju kućnih ljubimaca. Upotreba krzna u tekstilnoj industriji, još se samo odvija mutnim kanalima, na način da će se ponegdje neki proizvođač tekstila usuditi staviti ovratnik nekog kaputa ili veste načinjen od pravog krzna s rizikom da bude otkriven, jer u deklaracijama odjeće mora biti istaknuto da se odjevni predmet dijelom sastoji i od životinjskog krzna. Svjetski trend zabrane uzgoja životinja za krzno danas neumoljivo osuđuje one koji ga pokušavaju progurati. Svaka javna osoba koja se pojavi u krznenom kaputu, bez iznimke bude izvrgnuta ruglu. No, kakvog to ima temelja?

Životinje koje se uzgajaju za krzno uglavnom su divlje životinje, kojima njihova biologija nalaže vrlo veliki areal kretanja. Tako npr. polarna lisica dnevno treba protrčati 40 - ak kilometara kako bi bila u punoj psihofizičkoj spremi. U uvjetima skućenog uzgoja to joj je onemogućeno i dolazi do vrlo potresnih psihičkih poremećaja živčanog sustava, te životinja počinje pokazivati znakove stereotipnog ponašanja - opsesivno i manijakalno kretanje u krug, samoozljeđivanje, cvokotanje, zapomaganje, abnormalna vokalizacija.

U Hrvatskoj međutim, nikad nije ni postojao uzgoj drugih životinja za krzno osim činčila, koje su za naše područje također egzotične životinje. One žive na visokim nadmorskim visinama preko 3000 metara (područje Anda), noćne su, kreću se po podzemnim tunelima. Za čišćenje krzna koriste valjanje u pijesku. U prirodi su one zdrave životinje i malo je bolesti od kojih obolijevaju. Činčile kućni ljubimci, također rijetko obolijevaju od zaraznih i nametničkih bolesti.

No, činčile držane za krzno podložne su čitavom nizu zaraznih i nametničkih bolesti, od kojih uzročnici ponekad mogu i ostati u krznu, nakon mučnog proizvodnog procesa i na taj način naškoditi ljudima jer su mnoge od tih bolesti i zoonoze i predstavljaju rizik ljudskom zdravlju (giardijaza, listerioza).

Zbog preopterećenosti i manjka funkcionalnih kadrova u veterinarskoj inspekciji, jasno je da razina dobrobiti u uzgoju činčila za krzno čak i da se pruže idealni uvjeti (kilometarski tuneli za istrčavanje, veterinarska zdravstvena skrb i bezbolno usmrćivanje) teško bi bila zadovoljena u idealnom vremenskom roku, a budući smo već prije deset godina kao država krenuli putem zabrane uzgoja tih životinja za krzno, bilo bi nesuvislo, nemoralno i protiv globalnih trendova da kao država dopustimo prestanak zabrane uzgoja činčila za krzno.

Sunčica Ana Veldić, dr vet med, univ mag spec